

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 09 » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія наукових досліджень у галузі
мистецтвознавства і музичної педагогіки**

Освітній рівень: другий (магістерський)
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова. Заступник

директора з науково-методичної
та навчальної роботи

Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 096/8/1/14

(підпис)

(прізвище, ініціали)

2017 р.

А.О. Таранник

Робоча програма «Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства і музичної педагогіки» для студентів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Розробник: Олексюк Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

_____ (Олексюк О.М.)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___»_____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія наукових досліджень у галузі
мистецтвознавства і музичної педагогіки**

Освітній рівень: другий (магістерський)
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова. Заступник
директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства і музичної педагогіки» для студентів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Розробник: Олексюк Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

_____ (Олексюк О.М.)

©_____, 20__ рік
©_____, 20__ рік

ЗМІСТ:

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	9
<i>Змістовий модуль I. Методологічні основи наукового пізнання</i>	9
<i>Змістовий модуль II. Організація і проведення наукового дослідження</i>	11
Плани семінарських занять	13
Плани практичних занять	14
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства і музичної педагогіки»	15
V. Завдання для самостійної роботи	16
VI. Методи навчання	19
VII. Методичне забезпечення курсу	19
VIII. Рекомендована література	20
<i>Основна</i>	20
<i>Додаткова</i>	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним із головних показників і чинників творчого зростання молодих науковців будь-якої спеціальності є оволодіння логічним мисленням, усвідомлення наукових закономірностей, способів пояснення явищ не лише на методичному, але й методологічному рівні. Поглиблення методологічного рівня наукових досліджень визначається мірою відповідності таким вимогам, як правильність конкретного визначення стратегії дослідження, вибір і реалізація тактичних засобів методологічного аналізу, коректна категоріально-понятійна основа дослідження, формулювання і оформлення його результатів.

Курс є однією з основних дисциплін, спрямованих на становлення методологічної культури магістрів вищих навчальних закладів розрахований на активізацію самостійної творчої роботи магістрів в процесі підготовки до семінарських занять.

Програму курсу укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з даної дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – сформувати у магістрів методологічні знання про методологію і методику наукових досліджень:

- навчити аналізувати необхідну наукову інформацію;
- навчити розробляти теоретичні основи наукового дослідження;
- сформувати навички планувати і проводити експеримент;
- навчити формулювати висновки наукового дослідження і кваліфіковано оформляти дослідницькі матеріали.

Завдання курсу: навчити магістрів:

- 1) аналізувати необхідну наукову інформацію;
- 2) розробляти теоретичні основи наукового дослідження;
- 3) планувати і проводити експеримент;
- 4) формулювати висновки наукового дослідження і кваліфіковано оформляти дослідницькі матеріали.

У результаті вивчення курсу студент має оволодіти знаннями про:

- наукові закономірності, способи пояснення явищ не лише на методичному, а й методологічному рівні;
- методологічний рівень наукових досліджень;
- правильне визначення стратегії дослідження, засобів методологічного аналізу;
- категоріально-понятійний апарат дослідження;
- вимоги до формулювання і оформлення його результатів.

Студент має вміти:

- володіти методами дослідження;
- підбирати інструментарій дослідження в залежності від його специфіки;

- складати програму дослідження;
- прогнозувати результати експерименту;
- вести пошук необхідної інформації;
- володіти навичками добору інформації за критеріями значущості;
- аналізувати та узагальнювати наукову інформацію;
- володіти мультимедійною технікою та застосовувати її у науковій діяльності.

У результаті вивчення курсу студенти мають сформувати програмні компетентності.

Загальні:

- **методологічні:**
 - здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку педагогічної науки і мистецтвознавства;
 - розуміння методологічної освіти;
 - володіння методологією науково-педагогічного дослідження, дотримання логіки наукового пошуку через раціональне застосування методологічних підходів, методів і засобів.
- **світоглядні:**
 - наявність ціннісно-орієнтаційної позиції;
 - загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів.
- **громадянська:**
 - уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю;
- **комунікативні:**
 - здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності;
- **інформаційні:**
 - здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
 - здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності;
- **самоосвітні:**
 - здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
 - спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію;
 - прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху;

Фахові:

- **Базові :**
 - **Художньо-естетичні:**
 - сформованість системи художньо-естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних;
 - здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції;

- Психолого-педагогічні:
- готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу;
- володіння базовими знаннями з педагогіки і психології вищої школи та вміння їх реалізувати у навчальній і професійній діяльності;
- розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів музичної педагогіки;
- Спеціальні:
- Методичні:
- володіння методикою викладання у вищій школі (відповідно до обраної спеціалізації).

Програмні результати навчання:

- сформованість світогляду, активної громадської позиції, загальної культури. Уміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, аргументувати власні судження;
- уміння працювати в команді (творчому колективі). Вільне володіння українською мовою, культура мовлення. Готовність до професійного спілкування іноземною мовою. Емоційна стабільність, толерантність.
- готовність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності;
- володіння методикою викладання музичних дисциплін у вищій школі (відповідно до обраної спеціалізації). Здатність добирати ефективні й педагогічно доцільні форми та методи роботи із студентами.
- знання теорії та методології музичної освіти. Готовність до науково-педагогічної діяльності у вищій школі. Здатність до самостійного наукового пошуку в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.
- розуміння технології укладання навчальних і робочих програм з фахових дисциплін. Володіння дидактичним матеріалом з музично-теоретичних методичних і музично-виконавських дисциплін.
- здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

Перелік дисциплін, засвоєння яких необхідно студентам для вивчення курсу: філософія освіти, історія музики, педагогіка вищої школи.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2 години</i></p>	<p>Галузь знань <i>02 Культура і мистецтво</i></p> <p>Спеціальність <i>025 “Музичне мистецтво”</i></p> <p>Освітній рівень <i>другий (магістерський)</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>5</i></p> <p>Семестр: <i>9</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>32 год.</i> з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): <i>20 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>6 Годин</i></p> <p>Практичні заняття: <i>6 Годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>80 год.</i></p> <p>Модульний контроль: <i>8 год.</i></p> <p>Вид контролю: <i>залік ПМК</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Разом	Лекцій	Семінарські	Самостійна робота	Практична робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I								
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ								
1.1.	Методологічний апарат наукового дослідження	12	2		10			
1.2.	Методологічні принципи організації і проведення наукового дослідження	14	2	2	10			
1.3.	Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження	16	2	2	10	2		
1.4.	Наукове вивчення як основна форма наукової роботи	12	2		10			
1.5.	Методи теоретичного і емпіричного дослідження	16	4		10	2		
	Модульний контроль	4					4	
Разом		74	12	4	50	4	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II								
ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ								
2.1.	Програма наукового дослідження	14	4		10	2		
2.2.	Організація педагогічного експерименту	16	2	2	10			
2.3.	Оформлення результатів наукового дослідження	12	2		10			
	Модульний контроль	4					4	
Разом		46	8	2	30	2	4	
Разом за навчальним планом		120	20	6	80	6	8	ПМК (залік)

ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Лекція 1

Тема 1.1. Методологічний апарат наукового дослідження

Сутність і функції наукового дослідження. Структура методологічного апарату наукового дослідження: принципи організації і проведення дослідження і способи визначення його стратегії (підходи до постановки проблеми та її вирішення); тактичні засоби методологічного аналізу (методи наукового дослідження); понятійно-категоріальна основа дослідження; вимоги до результатів дослідження. Методологічний аналіз проблем педагогіки, його сутнісні характеристики (взаємозв'язок аналізу і синтезу, рух від загального до конкретного, системний підхід).

Основні поняття теми: наукове дослідження, методологічний апарат; принципи і засоби методологічного аналізу (методи наукового дослідження).

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 7, 9, 11.

Лекція 2

Тема 1. 2. Методологічні принципи організації і проведення наукового дослідження

Загальна характеристика принципів організації наукового дослідження. Принцип методологічної повноти. Принцип застосування прогресивних наукових підходів до вирішення проблеми. Принцип оптимальності і надійності дослідження. Принцип взаємозв'язку об'єктивного і суб'єктивного. Принцип послідовності в організації дослідження.

Структура методологічного аналізу, що проявляється в системному підході: загальне (філософія), конкретне (педагогіка), особливе (соціологія, психологія, теорія художнього тощо). Принципи системного підходу цілісності, структурності, взаємозалежності системи і середовища, ієрархічності і множинності опису системи.

Основні поняття теми: принципи організації наукового дослідження (методологічної повноти, застосування прогресивних наукових підходів, оптимальності і надійності дослідження, взаємозв'язку об'єктивного і суб'єктивного, послідовності в організації дослідження).

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 5, 7, 9.

Лекція 3

Тема 1.3. Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження

Формулювання проблеми і обґрунтування її актуальності. Задум і провідна ідея дослідження. Об'єкт і предмет дослідження, його мета і завдання. Гіпотеза, її види і функції. Характеристика наукової новизни, теоретичної і практичної значущості наукового дослідження. Методи і етапи дослідження.

Концепція дослідження (авторська та загальнонаукова). Умови ефективності та вірогідності наукового дослідження. Змістова і логічна коректність наукового дослідження.

Основні поняття теми: об'єкт і предмет дослідження, його мета і завдання, гіпотеза, її види і функції, наукова новизна, теоретичне і практичне значення наукового дослідження.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 3, 7, 9.

Лекція 4

Тема 1.4. Наукове вивчення як основна форма наукової роботи

Загальні відомості про наукове пізнання. Характеристика сучасного науково-теоретичного мислення. Наукова ідея як якісний стрибок думки за межі перевірених рішень. Характеристика схеми: парадигма – парадокс – нова парадигма. Розвиток науки як зміна парадигм, методів, стереотипів мислення. Роль плановості у науковому відкритті. Поняття особистісно-орієнтованого підходу в контексті нових освітніх парадигм. Використання особистісно-орієнтованої парадигми у вирішенні проблем формування особистості.

Основні поняття теми: наукове пізнання, науково-теоретичне мислення, наукова ідея, парадигма, особистісно-орієнтований підхід.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 2, 7, 10.

Лекція 5

Тема 1. 5. Методи теоретичного і емпіричного дослідження

Ідеалізація як багатоступеневе абстрагування як шлях до досягнення мети ідеалізації. Формалізація та її переваги. Аксиоматичний метод – побудова наукової теорії, за якої деякі твердження приймаються без доведень. Гіпотеза та припущення. Стадії розвитку гіпотези.

Історичний метод, системний підхід і системний аналіз. Класифікація систем. Характеристика цілісних, сумативних, матеріальних, абстрактних, природних, штучних, закритих і відкритих систем. Функціонування систем. Системний аналіз – сукупність методів і засобів, що використовуються при дослідженні складних об'єктів. Системний підхід як методологічна основа системного аналізу.

Спостереження як систематичне, цілеспрямоване вивчення об'єкта. Задуманість, планомірність, цілеспрямованість, активність та систематичність як вимоги, що забезпечують плідність спостереження.

Порівняння як процес встановлення подібності або відмінності предметів та явищ дійсності, а також знаходження загального, притаманного двом або кільком об'єктам. Вимоги, що забезпечують результативність застосування методу порівняння. Безпосередній результат порівняння (первинна інформація) та результат обробки первинних даних як два шляхи здобування інформації про об'єкт методом порівняння.

Вимірювання як визначення числового значення первинної величини за допомогою одиниці виміру. Об'єкт вимірювання, еталон, вимірювальні прилади та метод вимірювання як основні елементи методу.

Експеримент як метод вивчення об'єкту, за яким дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього завдяки створенню штучних умов або використанню природних умов, необхідних для виявлення відповідної властивості. Переваги експериментального вивчення об'єкта.

Основні поняття теми: ідеалізація, формалізація, історичний метод, системний підхід і системний аналіз, спостереження, планомірність, цілеспрямованість, активність та систематичність, порівняння, вимірювання, експеримент.

Основні поняття теми:

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 7, 9, 13. 4, 8, 12.

Модульна контрольна робота

1. Визначення проблеми наукового дослідження.
2. Критерії оцінювання наукового результату.
3. Головні компоненти наукового апарату дослідження.
4. Відмінність між об'єктом і предметом дослідження.
5. Відмінність гіпотези від концепції.
6. Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження.
7. Методи і етапи дослідження.
8. Теоретичне і практичне значення наукового дослідження.
9. Методологічний принцип наукового дослідження.
10. Принципи організації наукового дослідження.
11. Загальні методологічні вимоги до конкретного дослідження.
12. Специфіка і функції методології наукового дослідження.
13. Структура методологічного апарату наукового дослідження.
14. Рівні методологічного аналізу.
15. Ідеалізація, формалізація та моделювання у науковому дослідженні.
16. Мета застосування історичного методу і системного аналізу.
17. Сутність теоретичного пізнання.
18. Особливості використання загальнонаукових логічних методів у дослідженні.
19. Методи емпіричного дослідження.
20. Особливості спостереження як наукового методу.
21. Наукова цінність методу бесіди.
22. Етапи проведення експерименту.
23. Основні методи емпіричного дослідження.
24. Методи порівняння і вимірювання.
25. Умови ефективного проведення експерименту.
26. Аналіз і синтез, індукція і дедукція як методи пізнання.
27. Основні види абстракції
28. Методи теоретичного та емпіричного рівня дослідження.
29. Аналіз та синтез як методи пізнання, їх сутність.
30. Індукція та дедукція як методи дослідження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Лекція 6

Тема 2.1. Програма наукового дослідження

Сутність програми наукового дослідження. Послідовність та зміст етапів дослідження. Рух від проблеми до методичних рекомендацій: проблема, тема, об'єкт, предмет, гіпотеза, завдання, теоретичне обґрунтування, експериментальна перевірка, методичні рекомендації, перспективи подальшого дослідження проблеми.

Етапи дослідження: підготовчий (ознайомлення із станом дослідженості проблеми, теми, предмета, розробка плану виконання роботи), виконавчий (теоретичне обґрунтування шляху дослідження, експериментальна перевірка, написання рекомендацій), заключний (складання звіту, надання логічної форми викладу).

Специфічні особливості етапності та послідовності виконання історико-педагогічних

та історико-культурологічних досліджень (вибір теми, формулювання наукового апарату, пошук інформації у перспективній бібліографії, аналіз історичних джерел з теми дослідження, тлумачення матеріалів минулого з позиції сучасних історико-культурологічних знань, оцінка вагомості отриманих результатів дослідження для подальшого розвитку науки і практики).

Загальні вимоги до наукового дослідження. Теоретична та практична новизна. Проблемність. Корисність, результативність, ефективність. Чіткість та визначеність усіх категорій і понять.

Основні поняття теми: програма наукового дослідження, етапи дослідження (підготовчий, виконавчий, завершальний), (складання звіту, надання логічної форми викладу).

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 24, 30, 31.

Лекція 7

Тема 2.2. Організація педагогічного експерименту

Призначення експерименту. Складові педагогічного експерименту: камерний (невеликий за обсягом і статистичною вибіркою); коректування концепції, гіпотези і моделі навчально-виховного процесу, вдосконалення дослідницької документації; масовий педагогічний експеримент.

Мета і завдання педагогічного експерименту. Педагогічні умови, що вносять зміни у відповідності з поставленими завданнями. Інтерпретація поняття факторів впливу на педагогічний процес. Активний фактор і пасивний фактор. Незалежна змінна та залежна змінна. Планування експерименту у відповідності до вимог вірогідності, надійності, репрезентативності даних. Вибір критеріїв та параметрів оцінки.

Основні поняття теми: педагогічний експеримент, його мета і завдання, педагогічні умови, фактори впливу на педагогічний процес, незалежна змінна та залежна змінна, критерії та параметри оцінювання.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 3, 5, 8.

Лекція 8

Тема 2.3. Оформлення результатів наукового дослідження

Літературне оформлення отриманих дослідницьких матеріалів як процес удосконалення дослідження. Уточнення логіки викладу матеріалу, наукового апарату та термінології. Обґрунтування висновків і рекомендацій. Форма викладу відповідно до виду наукової продукції. Науковий звіт як вихідний документ підготовки літературних матеріалів. Композиційна структура наукової статті та наукової доповіді. Особливості оформлення тез доповіді. Види рефератів - літературний, методичний, інформаційний, полемічний та ін. Стиль викладу наукового матеріалу: науковий, науково-популярний та ін. Правила цитування літературних джерел, складання бібліографії. Рецензування та анотації. Поняття наукової ерудиції, компіляції та плагіату (порушення авторських прав).

Основні поняття теми: науковий звіт, наукова стаття, наукова доповідь, тези доповіді, реферати (літературний, методичний, інформаційний, полемічний), рецензування та анотування.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 24, 30, 31.

Модульна контрольна робота

1. Складові педагогічного експерименту.
2. Відмінність між експериментом як дослідницькою методикою і експериментом як методом дослідження.
3. Сутність програми наукового дослідження.
4. Загальні вимоги до наукового дослідження.
5. Послідовність та зміст етапів наукового дослідження.
6. Види інформаційних джерел.
7. Основні етапи роботи з інформаційними джерелами.
8. Специфіка роботи з історичними архівами.
9. Правила фіксації архівних відомостей.
10. Етапи роботи з науковою літературою.
11. Методи добору літератури.
12. Специфіка роботи з мемуарною літературою.
13. Кількісні вимірювання у педагогічному дослідженні.
14. Мета застосування коефіцієнта кореляції.
15. Сутність таких видів середніх величин, як середня арифметична, медіана і мода.
16. Кваліметричні принципи у педагогічному дослідженні.
17. Вимоги до літературного оформлення дослідницького матеріалу.
18. Види викладу результатів дослідження.
19. Науковий стиль викладу результатів дослідження.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Методологічні основи наукового пізнання

Семінарське заняття № 1 (2 год.)

Тема 1.2. Методологічні принципи організації і проведення наукового дослідження

1. Характеристика принципів методологічної повноти та прогресивних наукових підходів.
2. Принципи послідовності в організації музично-педагогічного дослідження.
3. Принцип системного підходу в проведенні музично-педагогічного дослідження.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 5, 7, 9.

Семінарське заняття № 2 (2 год.)

Тема 1.3. Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження

1. Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження.
2. Методи і етапи дослідження.
3. Теоретична і практична значущість наукового дослідження.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 7, 9, 11.

Модуль II. Організація і проведення наукового дослідження

Семінарське заняття № 3 (2 год.)

Тема 2.1. Організація педагогічного експерименту

1. Складові музично-педагогічного експерименту.
2. Планування педагогічного експерименту (фактори впливу, незалежні змінні).
3. Вірогідність та надійність результатів наукового музично-педагогічного експерименту.

Література основна: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 3, 5, 8.

Плани практичних занять

Модуль I. Методологічні основи наукового пізнання

Практичне заняття № 1 (2 год.)

Тема 1.3. Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження

1. В психолого-педагогічних дослідженнях часто виникають труднощі при визначенні сутності об'єкта та предмета. Поясніть молодим науковцям в доступній формі відмінності між об'єктом та предметом дослідження.
2. Сформулюйте тему та об'єкт дослідження, в якому виділений такий предмет: педагогічні умови адаптації зарубіжних гуманістичних систем освіти (зокрема, вальфдорської школи Р. Штайнера) до особливостей української дійсності.

Практичне заняття № 2 (2 год.)

Тема 1. 5. Методи теоретичного і емпіричного дослідження

Виконати завдання: Висловити власну думку стосовно твердження: «Метод – це та ж теорія, звернена на процес подальшого пізнання та перетворення світу.»

Модуль II. Організація і проведення наукового дослідження

Практичне заняття № 3 (2 год.)

Тема 2.1. Програма наукового дослідження

Виконати завдання: Написати програму наукового дослідження на тему « Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до використання арт-терапії на уроках музичного мистецтва».

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства і музичної педагогіки»

Разом: 120 год., лекції – 20 год., семінарських – 6 год., практичних – 6 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 80 год.

Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II		
Назва модуля	Методологічні основи наукового пізнання					Організація і проведення наукового дослідження		
Кількість балів за модуль	100 балів					66 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій (10 балів)	Методологічний апарат наукового дослідження (1 б.)	Методологічні принципи організації і проведення наукового дослідження(1 б.)	Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження(1 б.)	Наукове вивчення як основна наукової роботи (1 б.)	Методи теоретичного та емпіричного рівня дослідження(2 б.)	Програма наукового дослідження (2 б.).	Організація педагогічного експерименту(1 б.)	Оформлення результатів наукового дослідження(1 б.)
Теми семінарських занять (33 бали)		Методологічні принципи організації і проведення наукового дослідження (10+1б.)	Понятійно-категоріальна основа наукового дослідження(10+1б.)				Організація педагогічного експерименту(10+1б.)	
Самостійна робота (40 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Практична робота (33 бали)			(10+1б.)		(10+1б.)	(10+1б.)		
Види пот. контр. (50 балів)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Підс. контр.	Залік (ПМК). Всього – 166 бали, коефіцієнт – 1,66							

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Питання для самостійної роботи	Кільк. годин	Література	Академічний контроль	Бали
Модуль I. Методологічні основи наукового пізнання					
Тема 1.1	1. Сформулювати значення поняття «методологія». 2. Назвати основні компоненти методологічного апарату дослідження. 3. Розкрити специфіку кожного з рівнів методологічного аналізу наукового дослідження.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 7, 9, 11.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.2.	1. Охарактеризуйте принципи організації наукового дослідження 2. Розкрийте структуру методологічного аналізу, що проявляється в системному підході: загальне, конкретне, особливе.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 5, 7, 9.	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.3.	1. Назвати основні компоненти наукового апарату дослідження. 2. Пояснити відмінність між об'єктом і предметом дослідження. 3. Пояснити відмінність гіпотези від концепції.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 3, 7, 9.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 1.4.	1. Розкрити специфіку наукового пізнання та його відмінність між стихійним та емпіричним. 2. Прокоментувати схему: парадигма – парадокс – нова парадигма. Скласти «дерево цілей» у науковому відкритті.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 2, 7, 10.	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 1.5	1. Розкрити особливості використання методів теоретичного дослідження. 2. Сформулювати визначення таких методів теоретичного та емпіричного дослідження як «абстрагування», «моделювання», «індукція», «дедукція». 3. Назвати основні види абстракції.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 4, 7, 12.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Модуль II. Організація і проведення наукового дослідження					
Тема 2.1.	1. Охарактеризувати послідовність та зміст етапів наукового дослідження. 2. Визначити, який етап наукового дослідження визначає такий фрагмент: «складання звіту, надання логічної форми викладу».	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 24, 30, 31.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 2.2.	1. Проаналізувати діяльність відомих педагогів-новаторів і довести експериментальність їх ідей. 2. Розкрити відмінність між експериментом як дослідницькою методикою і експериментом як методом дослідження.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 3, 5, 8.	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень, опитування	5
Тема 2.3.	1. Сформулювати визначення поняття “результат наукового дослідження”. 2. Обґрунтувати положення про те, що стиль викладу дослідницького матеріалу залежить від жанру, актуальності і змісту.	10 год	Л. о.: 1, 2, 3, 4. Л. д.: 24, 30, 31.	Контроль під час індивідуальних занять, підготовка повідомлень.	5
	Разом				40 б.

**РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ
ПОТОЧНОГО (МОДУЛЬНОГО) КОНТРОЛЮ**

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	10	10
2.	Відвідування семінарських занять	1	3	3
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	8	40
4.	Робота на семінарському, практичному занятті: доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії	10	6	60
5.	Відвідування практичних занять	1	3	3
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
	Підсумковий рейтинговий бал	166		

Коефіцієнт – 1,66

Навчальні досягнення з дисципліни «Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства і музичної педагогіки» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, ПМК.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; підсумкове письмове опитування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

**Розподіл балів, що присвоюються протягом
вивчення дисципліни**

«Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства і музичної педагогіки»

МОДУЛІ								Модульні контрольні роботи
Змістовий модуль I (семінари, практичне заняття, самостійна робота)					Змістовий модуль II (семінари, практичне заняття, самостійна робота)			ЗМ I, ЗМ II
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50
6	17	28	6	18	18	17	6	

Разом: 166 балів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Методологія наукових музично-педагогічних досліджень»

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. **Краевский В.В. Методология педагогики: новый этап** : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.В. Краевский, Е.В. Бережнова. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 400с.
2. **Олексюк О.М. Музична педагогіка**: навч. посіб. / О.М. Олексюк. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 248 с.
3. **Олексюк О.М., Ткач М.М., Лісун Д.В. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті**: колект. монограф. / О.М. Олексюк М.М. Ткач Д.В. Лісун – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 164 с.
4. **Тушева В.В. Основи наукових досліджень**: Навчальний посібник/ В.В.Тушева, УМО НАПН України. - Харків: "Федорко", 2014. - 408 с.

Додаткова

1. **Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій**: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 208 с. (Альма-матер)
2. **Абдуллин Э.Б. Методологическая культура педагога-музыканта**: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Э.Б. Абдуллин, О.В. Ванилихина, Н.В. Морозова и др.; Под ред. Э.Б. Абдулина. – М.: Издательский центр «Акаджмия», 2002. - 272 с.
3. **Попередній розгляд дисертацій та їх захист у спеціалізованій вченій раді**: Навч. посібник. Видання друге, доопрацьоване / За ред. В.І. Лугового, доктора педагогічних наук, професора, академіка НАПН України. – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010. – 150 с.
4. **Ніколаєва Л.М. Основи науково-дослідницької роботи**: Навч. посібник. - Львів: Сполом, 2003. – 172 с.
5. **Щербакова А.И. Аксиология музыкально-педагогического образования**. – Москва, «Прометей», 2001 – 424 с.
6. **Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень**: Навчальний посібник. – 2-е видання, перероблене і доповнене. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
7. **Мозгальова Н.Г. Теорія та методика інструментально-виконавської підготовки майбутніх вчителів музики: Монографія** / Н.Г. Мозгальова; за наук. ред. О.П. Щоколової. – ТОВ «Меркьюрі-Поділля»: Вінниця, 2011. – 488 с
8. **Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования** : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений/ В.И. Загвязинский, Р. Атаханов. – 3-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 208 с.
9. **Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти**: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
10. **Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень**: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
11. **Кевішас І. Становлення музичної культури школяра**. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2008. – 288 с.
12. **Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти**: [підручник] / Володимир Черкасов – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – 528 с.